

ОРГАНІЗАЦІЙНО – ПРАВОВІ АСПЕКТИ РЕФОРМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

Д.Р. Гайдук , курсантка 2 курсу факультету Правоохоронної діяльності

О.М. Царенко доцент кафедри адміністративної діяльності факультету
Правоохоронної діяльності, кандидат юридичних наук, доцент

Національна академія ДПСУ імені Богдана Хмельницького

На сучасному етапі свого розвитку Українська держава неухильно спрямовує свої зусилля на реалізацію євроінтеграційного курсу, виконання взятих міжнародно-правових зобов'язань, в тому числі і з питань розвитку місцевої і регіональної демократії. Саме тому подальша демократизація українського суспільства неможлива без реформування місцевого самоврядування у відповідності до основних положень Європейської хартії місцевого самоврядування.

Децентралізація – це передача повноважень та бюджетних надходжень від державних органів до органів місцевого самоврядування. Децентралізація системи державної влади передбачає не розділення країни, а створення можливостей для розвитку всього державного простору на основі пріоритету повноважень територіальних громад.

Вихідною основою для проведення реформи місцевого самоврядування є Європейська хартія місцевого самоврядування, яка з 1997 р. стала невід'ємною частиною національного законодавства України та зразком для наслідування. Всі країни Європи в свій час пройшли шлях децентралізації. З 90-х рр. ХХ ст. до них приєдналися постсоціалістичні держави Східної Європи. І усі вони від цього отримали величезний поштовх для свого розвитку. Їх досвід реформування системи місцевого самоврядування Україна має творчо використати.

В період з 2014 по 2019 роки сформовано значний масив нормативно-правових актів у сфері реалізації реформи місцевого самоврядування на засадах децентралізації, але законодавчу роботу в цій сфері треба продовжувати, розпочавши зі змін до Конституції України, бо стара конституція серйозно стримує можливості законодавця.

Європейський та світовий досвід свідчить, що місцеві проблеми можуть ефективно вирішуватись тільки на місцевому рівні. Держава ніколи не дійде до проблем кожного села чи міста, кожної вулиці чи двору. Бо сильне місцеве самоврядування несумісне з будь-яким авторитарним режимом. Сильне місцеве самоврядування базується на розвинутому громадянському суспільстві і демократії. В умовах децентралізації неможлива узурпація влади. Тому по суті децентралізація фактично є деузурпацією.

Метою реформи місцевого самоврядування є, передусім, забезпечення його спроможності самостійно, за рахунок власних ресурсів, вирішувати

питання місцевого значення. Йдеться про наділення територіальних громад більшими ресурсами та про мобілізацію їхніх внутрішніх резервів. Децентралізація влади проголошувалась як одна з найуспішніших реформ. У Європі дивувалися темпами формування нового базового рівня самоврядування. Причому на добровільній основі.

Щоправда, основними проблемами децентралізації є складна демографічна ситуація у більшості громад, нерозвиненість форм прямого народовладдя, неспроможність членів громад до солідарних дій, спрямованих на захист своїх прав та інтересів. Також унікальність цієї реформи в тому, що вона експериментально проваджується у правовій рамці – «добровільність». І в тому, що її недруги знаходяться у самій владі.

На нашу думку, поглиблена децентралізація стане не тільки історією успіху для України, а й новим соціальним ліфтом для місцевих лідерів, які використовують набуті завдяки реформі повноваження і ресурси для розвитку своїх територій. Потрібно закріпити незворотність децентралізації в Конституції, опрацювати ініціативи щодо оновлення адміністративно-територіального устрою за результатами проведених місцевих виборів 2020 на нових принципах.

Література

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon3.rada.gov.ua>.
2. Європейська хартія місцевого самоврядування: м. Страсбург, 15 жовтня 1985 р.: ратифіковано Законом України № 452 від 15.07.1997 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon3.rada.gov.ua>.
3. Децентралізація дає можливості [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.decentralization.gov.ua>
4. Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 01 квітня 2014 р. № 333-р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon4.rada.gov.ua>.
5. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014 р. № 385. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon2.rada.gov.ua>.
6. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 05 лютого 2015 р. № 157-VIII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon4.rada.gov.ua>.
7. Про засади державної регіональної політики: Закон України від 5 лютого 2015р. № 156-VIII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon4.rada.gov.ua>.
8. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 06 жовтня 1998 р. № 163-XIV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon3.rada.gov.ua>.